25.10.2023 **Lausunto**

Eduskunta

Valtiovarainvaliokunta, verojaosto

sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asia: Eduskunnan valtionvarainvaliokunnan verojaoston kirjallinen lausuntopyyntö 16.10.2023

HE 34/2023vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2024 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

**Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry:n lausunto HE 34/2023vp**

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua yllä olevaa lakiuudistusta koskien. Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry:n lausunto koskee esityksen kotitalousvähennystä koskevaa osuutta.

Hallituksen esitys kotitalousvähennyksen ulottamisesta kotona tapahtuviin toimintaterapiapalveluihin on kaikkinensa kannatettava. Kotitalousvähennyksen ulottaminen kotona tapahtuvaan toimintaterapiaan on esityksen mukaisesti asia, joka osaltaan edistää ihmisten työ- ja toimintakykyä. Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry yhtyy tähän näkemykseen. Kotitalousvähennyksen ulottaminen kotona tapahtuvaan toimintaterapiaan laajentaa asiakkaiden mahdollisuuksia hyödyntää kuntoutuspalveluita terveyden edistämisen näkökulmasta. Lausuntokierroksen jälkeen esitystä on korjattu siten, että kotitalousvähennyksen voi jatkossa saada myös toimintaterapeutin ja fysioterapeutin yhdessä toteuttamassa kuntoutuksesta. Tämä on Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry:n näkemyksen mukaan kannatettava asia, joka tukee kuntoutuspalvelujen moniammatillisten palveluiden toteuttamista myös itse maksavien asiakkaiden palvelujen osalta. Kotona tapahtuvan toimintaterapian näkökulmasta on myös tärkeää, että vain Soteri-rekisteriin palveluntuottajaksi rekisteröityneen, laillistetun toimintaterapeutin tekemä kotona tapahtuva toimintaterapia kuuluu kotitalousvähennyksen piiriin.

Esityksen vaikutusten arviointeihin on tehty joitakin tarkennuksia lausuntokierroksen jälkeen. Pyydämme kiinnittämään huomioita seuraaviin asioihin vaikutusten arviointien osalta:

> Esityksen s. 27 todetaan, että toimialalta saatujen tietojen sekä olettaman mukaan kotitalousvähennyksen piiriin tulisi noin 100 000 fysio- ja toimintaterapiakäyntiä. Koska kyseessä on verotulojen vähentymisen arvio, esitimme aiemmassa lausunnossamme, että perusteluissa tulisi avata laajemmin niitä tietoja, joihin arvio perustuu. Näitä tietoja ei kuitenkaan ole esitykseen lisätty ja pidämme sitä puutteena.
>
> Vaikutusten arvioinnin osalta pidämme hyvänä, että tekstissä s. 27 on lievennetty hieman sitä ilmaisua, että kotitalousvähennys voisi aiheuttaa ilmiön, jossa palvelu kohdistuisi ns. vääriin asiakkaisiin. Lausuntopalautteissa (s. 33) on nostettu esille, että toimintaterapia perustuu aina toimintaterapeutin tekemään arvioon. Mielestämme olisi ollut perusteltua nostaa tämä näkökulma esille myös s. 27 tekstiosassa. Pyydämme edelleen kiinnittämään huomiota siihen, ettei kotitalousvähennyksen piiriin ulottuvan palvelun ei ole tarkoitus korvata hyvinvointialueen palvelua ja edelleen hyvinvointialueella on velvollisuus järjestää myös toimintaterapiapalvelut sekä vastata palveluiden tuottamisesta siten kuin laissa säädetään (ks. Laki hyvinvointialueesta 7§, 9§ ja laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 8§). Tästä johtuen esityksessä olisi pitänyt tuoda

selkeästi esille, että kotitalousvähennykseen oikeuttava palvelu ei korvaa hyvinvointialueen velvoitetta järjestää toimintaterapiapalvelut ja ettei tämä ole korvaava palvelumuoto. Esityksen kotitalousvähennystä koskevassa vaikutusten arvioinnissa ei ole arvioitu sitä, tuoko kotitalousvähennyksen laajentaminen riskin sille, että hyvinvointialueille muodostuisi taloudellinen intressi ohjata asiakkaita hankkimaan itse toimintaterapiapalveluita kotitalousvähennykseen perustuen, vaikka palvelu kuuluisi hyvinvointialueen järjestämisvelvollisuuden piiriin. Vaikutusten arvioinnissa tämän näkökulman huomioiminen olisi ollut erittäin tärkeää, koska hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne on erittäin haasteellinen. Mikäli hyvinvointialueet lähtisivät ohjaamaan asiakkaita hankkimaan palveluita itse hyvinvointialueen järjestämisvelvollisuuden vastaisesti, tästä muodostuisi riski sille, että asiakkaat eivät saisi oikea-aikaisesti tarpeen mukaisia toimintaterapiapalveluita. Kotitalousvähennyksen käyttäminen edellyttää kuitenkin asiakkaalta maksukykyä palveluiden ostamiseen ja näin ollen sitä ei voida nähdä korvaavana palveluna hyvinvointialueiden järjestämisvelvollisuuden mukaisille palveluille.

Esityksessä ei rajata kotitalousvähennystä koskemaan vain tietyn ikäryhmän palveluita, joka sinänsä on hyvä asia. Nostimme aiemmassa lausunnossamme esille, että lasten osalta esityksessä tulisi huomioida, miten toimintaterapiapalveluiden kotitalousvähennys suhteutuu lapsiin, joilla on kaksi kotia. Esityksessä olisi tullut ottaa kantaa siihen, miten kotitalousvähennyksen kanssa toimitaan, mikäli lapsen ns. etävanhempi haluaa ostaa kotitalousvähennykseen oikeuttavaa palvelua lapselleen, joka virallisesti ei asu hänen luonaan. Verohallinnon 13.4.2022 antaman ohjeen (diaarinumero VH/30/00.01.00/2022) kohdan 2.1 mukaisesti kotitalousvähennykseen oikeuttavan työn kohteena on verovelvollinen tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuva henkilö tai verovelvollisen tai hänen puolisonsa tai edesmenneen puolisonsa sukulaiset ylenevässä polvessa. Tämä ohje ei anna vastausta asiaan ja ajatellen kotona tapahtuvaa toimintaterapiaa lasten osalta, tämä olisi tullut esityksessä huomioida.

Lisätiedot:

Kirsi Wikman, puheenjohtaja

kirsi.wikman@toimintaterapeuttiliitto.fi

puh. 040 825 3107